

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 29.01.2024 г.			
1.	17.01.2024 г.	<p>Интересувам се да кандидаствам по програма BG16RFPR001-1.001 - „Разработване на иновации в предприятията“</p> <p>Аз съм собственик на микро предприятие (иновативна фирма), но реализираните ни нетни приходи за 2022-ра финансова година са по малко от 80 000 лева.</p> <p>Това дисквалифицира ли ни автоматично да кандидастваме ?</p> <p>Ако участвам в партньорство с голямо предприятия, задължително ли е реализираните ни нетни приходи за 2022-ра финансова година да са повече от 80 000 лева?</p> <p>Има ли някаква възможност да кандидастваме с нашата фирма, ако приходите ни за 2022 са ни по-малко от 80 000 лв?</p>	<p>Съгласно т. 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите и партньорите“ от Условието за кандидатстване по настоящата процедура, едно от изискванията за допустимост на кандидатите е да са реализирали определен размер нетни приходи от продажби за 2022 финансова година в зависимост от категорията на предприятието-кандидат. По отношение на „микро предприятия“, както е посочено в запитването, изискването е нетните приходи от продажби, които са реализирали за 2022 г. тази категория предприятия да са по-големи или равни на 80 000 лева.</p> <p>Допълнително, следва да се има предвид, че при определянето на нетните приходи от продажби за 2022 г. се вземат предвид само данните от индивидуалния Отчет за приходите и разходите за 2022 г. на предприятието-кандидат, без да се отчитат данните на свързани предприятия и/или предприятия – партньори (ако е приложимо), послужили за определяне на категорията на кандидата.</p> <p>Във връзка с горепосоченото, независимо дали кандидатства самостоятелно или в партньорство с друго предприятие (в конкретния случай голямо), предприятие-кандидат по процедурата, което не отговаря на посоченото изискване, се явява недопустим кандидат по процедурата.</p>
2.	17.01.2024 г.	<p>Здравейте!</p> <p>Във връзка с отворената процедура за кандидатстване за разработка на иновации, имам следните въпроси:</p> <p>1. Има ли ограничение относно броя персонал на предприятията, категоризирани се като "големи"? Би ли било допустимо голямо предприятие, част от холдинг, което поради свързаност наброява персонал над 5000 души?</p> <p>2. Относно допустимите разходи за закрила на индустриална собственост, в Условието за кандидатстване е записано: "ВАЖНО: В случай че проектните предложения включват разходи за защита на индустриална собственост на национално, европейско и международно равнище, задължителен краен резултат от извършването им е получаването на патент и/или полезен модел, и/или промишлен дизайн на разработената иновация или подадена</p>	<p>1. За да бъде категоризирано дадено предприятие като микро, малко, средно или голямо по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), то трябва да отговаря на стойностите на два от посочените в чл. 3 от Закона, три критерия: балансова стойност на активите, нетни приходи от продажби, средна численост на персонала. По отношение на критерия за численост на персонала, за големи предприятия се считат тези с персонал по-голям или равен на 250 души, като не е определен максимален горен праг на числеността на персонала.</p> <p>Следва да имате предвид, че съгласно т. 11.1, подт. 4) от Условието за кандидатстване, кандидати, които са големи предприятия (НЕ са микро-, малки и средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) и Приложение I към Регламент 651/2014 относно определянето за микро-, малки и средни предприятия, както и НЕ са малки дружества със средна пазарна капитализация), могат да кандидатстват по</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>заявка за получаването на такъв. Ако в срока на изпълнение на проекта (не повече от 18 месеца) не бъде получен приложимият документ, извършените съответни разходи, няма да бъдат признати, като бенефициентът следва да върне предоставените му по настоящата процедура средства със съответната законова лихва."</p> <p>Ясно е, че патент за изобретение няма как да бъде издаден в 18-месечния срок за изпълнение на проектите, още повече, че при разработката на иновации каквато и индустриална собственост да възникне, то това ще се случи в края на изпълнение на проекта.</p> <p>Като се има предвид горното, какви разходи за индустриална собственост да бъдат залагани така, че да не се изпрадне в горната хипотеза?</p> <p>С уважение,</p>	<p>процедурата ЕДИНСТВЕНО в ефективно сътрудничество (съгласно определението дадено в Приложение 14 към Условието за кандидатстване) с МСП.</p> <p>В допълнение към горепосоченото условие за допустимост на кандидатите, в Условието за кандидатстване е заложено и изискване, че подкрепа за проекти, които ще се изпълняват в тематична област "Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика" могат да заявяват само предприятия (приложимо както за кандидата, така и за партньора, ако проектът се изпълнява в партньорство), които са микро-, малки и средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП и Приложение I към Регламента.</p> <p>Обръщаме внимание, че по процедурата не могат да получат подкрепа клонове на юридически лица, регистрирани в България, поради липсата на самостоятелна правосубектност.</p> <p>В заключение, при спазване на всички заложените по процедурата изисквания и условия за допустимост, голямо предприятие, което не е малко дружество със средна пазарна капитализация, би могло да кандидатства по процедурата, само ако проектът ще се изпълнява чрез ефективно сътрудничество с МСП и има за цел разработването на иновация, която попада в една от следните тематични области: "Информатика и ИКТ"; "Мехатроника и микроелектроника" и "Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии"; "Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии".</p> <p>2. Както е посочено и в рамките на запитването, съгласно Условието за кандидатстване по настоящата процедура, за проектните предложения, които включват разходи за защита на индустриална собственост на национално, европейско и международно равнище, задължителен краен резултат от извършването им, е получаването на патент и/или полезен модел, и/или промишлен дизайн на разработената иновация или подадена заявка за получаването на такъв.</p> <p>Във връзка с горепосоченото е видно, че според спецификата на конкретното предложение, изпълнението на дейността по защита на индустриална собственост може да бъде доказано с документ, издаден в рамките на крайния срок на изпълнение на проекта, който удостоверява получен патент, полезен модел и/или</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>промишлен дизайн, но е допустимо да бъде доказано и с подадена заявка за такъв.</p>
3.	17.01.2024 г.	<p>В допълнение на предходния въпрос - ясно е, че заявката ще се счита за резултат от дейността, като в този случай, в бюджета, би следвало да се заложат разходи за разработката ѝ и заявителни такси. Какво ще се случи и ще се дължи ли връщане на средства в случай, че в периода на мониторинг след приключване на проекта регистрация бъде отказана или все още не е получена по някаква причина до края на мониторинговия период?</p>	<p>В допълнение към предоставения по-горе отговор на въпрос № 2, обръщаме внимание, че по процедурата не е заложено изрично изискване за възстановяване на средства, ако при подадена заявката от страна на кандидата, същата впоследствие бъде отказана или до края на мониторинговия период не е получен съответният положителен отговор от компетентната институция.</p> <p>Допълнително, следва да имате предвид, че при разработването на съответната иновация не трябва да се нарушават чужди права върху интелектуална собственост . В случай че по време на или след изпълнението на проекта възникне съдебен спор, касаещ правата върху интелектуална собственост върху продукта (стоката или услугата)/процеса, разработван чрез проект по настоящата процедура за подбор на проекти, то всички съдебни и произтичащи от съдебния спор разходи се поемат от съответния бенефициент. В случай че съдебният спор приключи с влязло в сила съдебно решение за нарушаване на право върху интелектуална собственост от страна на бенефициента, то той е длъжен да възстанови предоставените по настоящата процедура средства със съответната законна лихва.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
4.	18.01.2024 г.	<p>Здравейте,</p> <p>1. Питането ми е по изискването за допустимост на разходите за възнаграждения и по-конкретно следния текст: "Разходите за възнаграждения са допустими за изследователи, технически и друг квалифициран персонал, нает единствено за целите на проекта на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден." Моля за отговор, допустимо ли е да бъде сключен допълнителен трудов договор с част от наличния в компанията персонал или е задължително да бъдат наети външни лица?</p> <p>Благодаря.</p>	<p>Съгласно т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, разходите за възнаграждения са допустими за изследователи, технически и друг квалифициран персонал (съгласно определенията за типа персонал, представени в Приложение 14 към Условието за кандидатстване), нает единствено за целите и участващ пряко в дейностите по разработването на иновацията на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден. Допълнително, разходи за възнаграждения на ръководител, координатор, счетоводител на проекта и други експерти, ангажирани с оперативното и/или финансовото изпълнение, и/или управление на проекта не са допустими по процедурата.</p> <p>При наемането на персонала, кандидатът/партньорът следва да спазва всички изисквания, произтичащи от националното трудово законодателство, вкл. и чл. 113 от Кодекса на труда относно работното време по трудов договор за допълнителен труд, където е посочено, че на допълнителен трудов договор за повече от 48 часа в седмицата (за лица, навършили 18-годишна възраст), може да се наема персонал само с изричното съгласие на работника пред работодателя и то за период не по-дълъг от 4 месеца. Допълнително, във всички случаи на полагане на допълнителен труд, общата продължителност на работното време не може да нарушава непрекъснатата минимална междудневна и седмична почивка, установена с Кодекс на труда.</p> <p>Персоналът следва да бъде нает/назначен на длъжности, класифицирани в следните класове професии съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД 2011):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Клас професии „Ръководители“; - Клас професии „Специалисти“; - Клас професии „Техници и приложни специалисти“. <p>По настоящата процедура не е заложено изискване персоналът, по отношение на който се залагат разходи за възнаграждения, да бъде съставен от външни за предприятието лица. При спазването на изискванията за допустимост на разходите, посочени в раздел 14. „Категории разходи, допустими за финансиране“ от Условието за кандидатстване, както и на всички останали приложими изисквания и ограничения по процедурата, наемането на вече наличен в предприятието изследователски, технически и друг квалифициран персонал за</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>целите на разработването на иновацията на допълнителен трудов договор за минимум 4 работни часа на ден, би било допустимо</p> <p>Следва да имате предвид, че окончателно решение относно допустимостта на всеки един от заложените в бюджета на проекта разходи, както и на самото проектното предложение, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата специфична информация относно проекта.</p>
5.	19.01.2024 г.	<p>Здравейте!</p> <p>По процедурата имаме следния въпрос:</p> <p>Предприятието планира разработване на продуктова иновация в една от тематичните области на ИСИС до ниво на технологична готовност TRL 6 - Технология, демонстрирана в релевантна среда.</p> <p>Ако това ниво бъде постигнато преди крайния срок на изпълнение на проекта, как следва да се процедира? Може ли предприятието да продължи работата си и да постигне някое от следващите нива на технологична готовност или следва да спре с работата си и да уведоми Управляващия орган, че проектът е изпълнен и целите са постигнати?</p> <p>Поздрави,</p>	<p>Съгласно Условието за кандидатстване по настоящата процедура, изпълнението на проекта следва да води до разработване на иновация, отговаряща на 6-то или по-високо ниво на технологична готовност (TRL scale), както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> · TRL 6 – Технология, демонстрирана в релевантна среда; · TRL 7 – Прототип, демонстриран в операционна среда; · TRL 8 – Завършена и сертифицирана система; · TRL 9 – Изпробвана система в операционна среда. <p>Нивата на технологична готовност са посочени в Приложение 16 към Условието за кандидатстване.</p> <p>За да удостоверят горепосоченото, кандидатите задължително представят информация за очакваното ниво на технологична готовност на иновацията, която ще бъде разработена в рамките на полета 15 (на български език) и 16 (на английски език) „Ниво на технологична готовност на разработваната иновация“ от раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване.</p> <p>Допълнително, в случай че в хода на изпълнение на проекта кандидатът успее да постигне по-високо ниво на технологична готовност и доколкото основната цел на процедурата е свързана с повишаване на иновационната дейност на предприятията чрез разработване на иновации, посоченото е допустимо.</p>
6.	19.01.2024 г.	<p>Здравейте!</p> <p>По процедурата имаме следния въпрос:</p>	<p>Съгласно посоченото в Приложение 8 „Критерии и методология за оценка на проектите предложения“ към Условието за кандидатстване по настоящата процедура, за присъждане на точки по критерий П.7. „Опит на кандидата в</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>Предприятие е изпълнило проект по процедура Подкрепа за пилотни и демонстрационни инициативи за ефективно използване на ресурсите.</p> <p>В рамките на проекта е внедрено иновативно технологично решение, собствена разработка на кандидата, съгласно изискванията на процедурата.</p> <p>Счита ли се, че този кандидат отговаря на Критерий за оценка 7, т. 3</p> <p>7. Опит на кандидата в иновационни дейности,</p> <p>3) участвал като бенефициент (кандидат или партньор) в изпълнението на сключени договор/и, финансирани по линия на ЕС и по национални програми в областта на НИРД и иновациите?</p> <p>Поздрави,</p>	<p>иновационни дейности“, кандидатът следва да отговаря на три изисквания, последното от които е да е участвал като бенефициент (кандидат или партньор) в изпълнението на сключени договор/и, финансирани по линия на ЕС и по национални програми в областта на НИРД и иновациите.</p> <p>Във връзка с горепосоченото, ако кандидатът има успешно изпълнен (вкл. с документ за финално плащане) проект по процедура BG16RFOP002-3.004 „Подкрепа за пилотни и демонстрационни инициативи за ефективно използване на ресурсите“, в рамките на която задължително условие за допустимост на проектите е да са насочени към внедряването на технологични решения и методи, пилотни за България (прилагат се за първи път), които представляват продуктова или производствена иновация, същото би се зачело като опит в изпълнението на договори в областта на НИРД и иновациите.</p> <p>Допълнително, обръщаме внимание, че за да получи максималния брой точки по горепосочения критерий (6 т.), кандидатът следва да отговаря кумулативно и на трите изисквания по критерия, а именно да е:</p> <p>1) заявил и придобил права по интелектуална собственост (притежава най-малко един валиден патент за изобретение и/или най-малко едно валидно свидетелство за регистрация на полезен модел);</p> <p>И</p> <p>2) реализирал успешно на пазара през последните 3 години (2020, 2021, 2022 г.) продуктова иновация (стока или услуга) или иновация в бизнес процесите, насочена към производство на стоки и предоставяне на услуги;</p> <p>И</p> <p>3) участвал като бенефициент (кандидат или партньор) в изпълнението на сключени договор/и, финансирани по линия на ЕС и по национални програми в областта на НИРД и иновациите.</p>
7.	22.01.2024 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Моля за Вашето становище по отношение на следния казус с бюджетирането на разходите за възнаграждения по проекта. Допустимо ли е управител на ЕООД да се назначи на трудов договор на техническа или изследователска длъжност по проекта спрямо допустимите разходи за възнаграждения, поради прякото му участие с труд и експертиза по разработването на иновацията?</p>	<p>Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 4, като в допълнение, доколкото запитването касае наемане на лице, изпълняващо длъжност „управител“ в предприятието, следва да имате предвид, че при сключване на трудови договори за наемане на предвидения за назначаване персонал, бенефициентите следва да избягват конфликт на интереси и свързаност с лицата по § 1, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>Длъжността управител по ДУК ще се изпълнява успоредно на техническата или изследователската длъжност по трудов договор по проекта.</p> <p>Благодаря предварително!</p>	<p>Допълнително, на етап изпълнение на проекта при отчитането на съответните разходи за възнаграждения, един от документите, които бенефициентите следва да представят, заедно с искането за плащане, е Протокол (или отчет/справка) за приемане на извършената работа от работодателя за съответния отчетен период. От протокола (отчета/справката) следва да е видно изпълнението на конкретните отговорности и задължения за съответния отчетен период съгласно трудовия договор и длъжностната характеристика на всяко наето лице.</p>
8.	22.01.2024 г.	<p>Уважаеми Госпожи/Господа,</p> <p>Моля, за информация: Ако предприятието разработва изделие, на което част от детайлите трябва да се дадат за изработване на външен изпълнител, това допустимо ли е по процедурата и по какъв начин трябва да бъде отразено в проектното предложение?</p> <p>С уважение,</p>	<p>По настоящата процедурата е допустимо подкрепяната по проекта иновация да бъде разработена частично от кандидата/партньора и чрез използване на външни услуги, необходими за отделни етапи/елементи от процеса по разработването.</p> <p>Посоченото следва да бъде отразено във Формуляра за кандидатстване, раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта“ като за всяка една от дейностите, предвидени за изпълнение, вкл. на отделните етапи от нея, е необходимо да бъде представена информация от кого и как ще бъде изпълнявана - ще бъде възложена на външен/и изпълнител/и или ще бъде реализирана от персонал, нает от кандидата/партньора.</p> <p>Допълнително, в случай че дейностите по разработването на иновация е предвидено да бъдат реализирани комбинирано - чрез външни услуги и чрез наемане на персонал - изследователи, технически персонал и друг квалифициран персонал, участващ пряко в дейностите за разработване на иновацията, същото следва да бъде взето предвид и при попълването на раздел 7 „Бюджет“ от Формуляра, чрез залагането съответно на разходи за възнаграждения на персонала и разходи за външни услуги (един или повече от допустими по процедурата типове разходи за външни услуги), необходими за разработването на иновацията.</p> <p>Допустимите типове разходи за външни услуги, необходими за разработването на иновацията по Елемент А, както и съответните процентни ограничения, са подробно описани в т. 4 от раздел 14.2. „Допустими разходи“ от Условиата за кандидатстване.</p> <p>Преди попълването на раздел „Бюджет“, кандидатите следва ЗАДЪЛЖИТЕЛНО да се запознаят с Примерните указания за попълване на Формуляр за кандидатстване – Приложение 10, където е представена подробна информация и насоки за начина на попълване на раздела.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>В заключение, следва да имате предвид, че съгласно Приложение 8 към Условието за кандидатстване - „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“, когато подкрепяната по проекта иновация е предвидено да бъде разработена частично от кандидата/партньора и чрез използване на външни услуги, необходими за разработването на иновацията, при извършване на оценка по критерии П.2. „Начин на разработване на иновацията (от кандидата/партньора и/или чрез използване на външни услуги)“, проектното предложение ще получи по-малък брой точки (2 т.).</p>